

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Super executione concilij Tridentini, & prædictæ bullæ quarti, & quinti
constitutiones. cap.x.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

nō obstantibus præmissis, ac in fauorem curialium præ-
 rec. Sixtum 4. Leonem 10. Iulium 3. & quoscumque
 lios Rom. Pont. prædecessores nostros, ac etiam præ-
 editis, & approbatis, necnon alijs literis, constitutio-
 bus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contra
 quibuscumque, Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
 paginam nostri præcepti, mandati, statuti, ordinationis,
 reuocationis, cassationis, annulationis, decreti, amplius
 onis, extensionis, intentionis, & voluntatis infringere,
 vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc au-
 tare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei,
 beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit
 cursurum. Dat. Romæ apud sanctum Petrum anno
 incarnationis Dominicæ 1564. septimo Kal. Decem-
 Pontificatus nostri anno quinto.

*Super executione concilij Tridentini, & prædictæ bullæ
 quarti, & quinti constitutiones.*

CAP. X.

MOtu proprio &c. Cum tã per sacrosanctum œcu-
 menicum concilium Tridentinum, quam etiam
 per nostras literas, siue bullas etiam desuper em-
 natas, & inter alias sub dat. Romæ apud sanctum Petrum
 anno incarnationis Dominicæ 1564. septimo kal. De-
 cemb. Pontificatus nostri anno quinto, mādatum sit om-
 nibus Episcopis, Archiepiscopis, & alijs, quibus animarum
 cura commissã est, oves suas agnoscere, pro eis sacrificia
 offerre, verbique diuini prædicatione, sacramentorũ ad-
 ministracione, ac bonorum omnium exemplo pascere
 pauperum aliorumq; miserabilium personarum curã pa-
 ternam gerere, & signanter munera pastoralia, & eis di-
 ligenter incumbere, & assistere, aliaque facere, quæ in di-
 cto sacro cõcilio, & in dictis nostris literis siue bullis con-
 tinentur. Quæ omnia nequaquam ab eis præstari, & ad-
 impleri possunt, cum gregibus suis non inuigilant, neque
 assistunt, sed mercenariorum more oves suas deserunt, &
 propterea debuissent, & deberent omnes, & singuli Epis-
 copi, Archiepiscopi, & alij in dignitatibus ecclesiasticis
 constituti, & præfecti, & quibus animarum cura existit,
 iuxta diuina præcepta, & prædicti œcumenici concilij, ac
 prædictæ

*Cum mandata
 sit pastoribus
 residentia.*

prædictarum nostrarum literarum, seu bullarum vim, formam, continentiam & tenorem ad earum respectuē ecclesiarum dioces. ac alia beneficia, quibus personalis residentia requiritur, ad effectum in eis personalem residentiam facien. sese contulisse, ac omnia, & singula in eisdē præceptis, concilio, & literis siue bullis respectuē contenta adimpleuisse, & obseruasse. At tamē sicut accepimus multi & multi præfatorū & mandatorū contēptores, animarumque suarum, propriæ salutis immemores in dictis dignitatibus ecclesiasticis, quibus cura animarū imminet, ac Episcopalibus, & Archiepiscopalibus respectuē constituti præmissa facere, & adimplere hæcenus minimē curarunt. sed distulerunt, & differunt in graue animarum suarum, gregumque sibi commissorum periculum, & ouium suarum perniciosum exemplum, & scandalū, sentētiarum, censuras, & pœnas propterea sibi inflictas temerē, & damnabiliter incurrendo. Quæ omnia, cum non sint conuenientibus oculis, aut impunē prætermittenda sed grauiter, vt ceteris transeant in exemplum, cum iam per tot menses inobedientes fuerint, censuras præfatas sustinen. motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque potestatis nostræ plenitudine dilecto filio nostro Alexandro Riario Camera Apostolicæ generali auditori, cui alias etiam, seu prædecessori suo viue vocis oraculo commisimus, vt dictos Episcopos, Archiepiscopos, & alias personas ecclesiasticas, animarum curā habentes non residentes pœnas præfatas in dicto concilio, & literis, siue bullis nostris contentas incurrisse declararet, & ad illarum effectualē executionem, aliaque grauiora procederet vocis oraculo commisimus: tamen quia nonnulla monitoria contra certos Episcopos, & alias personas præfatas in vim commissionis nostræ huiusmodi sibi factæ tunc decreuerat, & relaxauerat, ne in posterum de illius iurisdictione dubitari contingat, denuo eidem auditori nostro nunc officium auditoratus, exercētū auctoritate nostra committimus, & mandamus, quatenus statim tam cōtra Episcopos, Archiepiscopos, & alios quoscūque Prælatos, tā in Vrbe, quàm alibi, & vbiq; locorū existen. & in proprijs diocesis non residen. constituto sibi, quantum sufficere videbitur summarē, simpliciter, & de

& de plano, sola veritate inspecta, & manu regia de obedientia propria vsque ad sententiam exclusiue procedat, & deinde nobis referat, vt nos in confistorio nostro secreto de fratrum nostrorum consilio, vt moris est, sententiam priuationis, & depositionis Prælatorum inobedientium huiusmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus. Quo vero ad alios curam animarum habentes vsq; ad sententiam inclusiue procedat, & exequatur iuxta formam, & tenorem dicti concilij, & litterarum nostrarum prædictarum, cum eisdem facultatibus, vt supra ac alia faciat, & exequatur, prout in dictis litteris siue bullis continetur, cum potestate citandi, inhibendi, excommunicandi, suspendendi à diuinis, declarandi, interdicens, & grauandi, reaggrauidi, carcerandi, & brachium facultatis decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi necessaria quomodolibet, & opportuna. Contrarijs quibuscumque non obstantibus: & quod præsentis nostri Motus propriij sola signatura sufficiat: ac vbiq; fidem faciat iudicio, & extra, regula contraria & alijs quibuscumque quibus omnibus expresse derogamus, non obstantibus.

Pij vero quinti contra omnes ecclesiasticas personas curam animarum habentes, constitutio hæc est: Motu proprio, &c. Cum alias per felic. rec. Pium 4. prædecessorem nostrum iuxta formam concilij Tridentini & aliarum bullarum emanatarum, tã ab ipso Pio prædecessore nostro, quàm alijs Rom. Pontif. Motu proprio eius tenores pro expressis haberi volumus, ex ipsius certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine fuerit mandatum dilecto filio Alexandro Riario nostro, & curie causarum Camere Apostolicæ generali Auditori, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Patriarchas, & alias ecclesiasticas personas curam animarum habentes, nõ residentes poenas in dicto concilio, & bullis contentas incurrisse declararet, & ad illarum effectum executioni demandentur, per eundem Alexandrum Auditorem nostrum, & vt ne de eius iurisdictione in posterum dubitari contingat: dentio eidem Auditori nostro auctoritate nostra committimus, & mandamus, quatenus statim, tam contra Episcopos quàm Archiepiscopos, & alios quoscumque Prælatos tam in Vrbe, quàm alibi, & vbiq; locorum existens

Episcopi notentur vsq; ad e, quomodo episcopatus suo priuandi & deponendi sunt. Inferioribus curatis reside nolentibus, quæ poenæ infligenda.

Renouat Pius 5. commissio illatam à Pio 4. contra non residentes.

Innouat Pius 5. formam procedendi & poenas à Pio 4. constitutas contra non residentes.

& in proprijs diocesi. non residen. constituto sibi quantum sufficere videbitur summarie, simpliciter, & de plano, sola veritate inspecta, & manu regia de inobedientia propria usque ad sententiam exclusiue procedat, & deinde nobis referat, ut nos in consistorio nostro secreto de fratrum nostrorum consilio, ut moris est, ad sententiam priuationis, & depositionis Prælatorum inobedientium huiusmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus: quod verò ad alios curam animarum habentes usque ad sententiam inclusiue procedat, & exequatur iuxta formam, & tenorem dicti concilii, & literarum nostrarum prefatarum, cum eisdem facultatibus, ut supra, & alia faciat & exequatur, prout in dictis literis, siue bullis continetur, cum potestate citandi, inhibendi, excommunicandi, suspendendi à diuinis, declarandi, interdicendi, aggravandi, reagravandi, carcerandi, & brachium secolare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi necessaria quomodo libet, & opportuna, contrarijs quibuscumque non obstantibus. Et quod presentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, ac ubique fidem faciat in iudicio, & extra regula contraria, & alijs quibuscumque, quibus omnibus expressè derogamus, non obstantibus. Die decima Iunij. 1566. Porro de canonicorum & aliorum beneficiariorum residentia, quia ad sermonem populo faciendum non videntur obligari, hic nil dicendum putamus, sed alibi opportunitatem nacti aliquid dicemus.*

De colloquio familiari. CAP. XI.

Quoniam à Salomone dictum est^b: Qui custodit os suum, custodit animam suam, qui autem incōsideratus est ad loquendum, sentiet mala, idcirco, quomodo clerici os suum custodire debeant deinceps agere instituimus. Nam ut supra diximus, primum officium honestatis D. Ambrosius modo loquendi, & sermoni tribuit. Dabunt igitur imprimis operam omnes clerici, ut sermo eorum in colloquio familiari sit opportunus, Salomonis sapientiam & iudicium secuti, dicentis^c: Latatur homo in sententia oris sui, & sermo opportunus est optimus. Nam ut D. Hier. inquit^d, Quoties loquimur, aut nō in opportuno tempore, aut non in opportuno loco,

a Vide infra lib. 4. ca. 17. 18. 24. 25. 26. 27. & alterum nostrum specul. de maior. hor. tēp. caus. lib. 1. cap. 16. & sequen. lib. 2. c. 10. 11. 16. 27. 17. lib. 3. c. 7. 20. 21. b Proverb. 13.

Primum officium honestatis clericorum in quo consistat. Sermo sit opportunus. c Proverb. 15. d in c. quoties. 22. q. 5.

aut